

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğü

YETERLİLİK TESTİ

SONUÇ RAPORU

Liyofilize Midye Civa (Hg) Analizi
UGRL YT Raporu- MİN008
MART-MAYIS 2020

GENEL BİLGİLER

YT Çevrim Kodu ve Adı: MİN008 Liyofilize Midye Civa (Hg) Analizi

Test Materyali Gönderim Tarihi: 10/03/2020

Katılımcı Analiz Sonucu Son Bildirim Tarihi: 15/04/2020

Rapor Yayın Tarihi: 08/05/2020

Raporu Hazırlayan(lar):

Dr. Kazım SEZER
Mineral Madde Bölümü

Dr. Gizem Işıl BEKTAŞ
Mineral Madde Bölümü

Çevrim Koordinatörü:

Dr. Gizem Işıl BEKTAŞ
Mineral Madde Bölümü

YT Koordinatörü:

Dr. M. Alp ÇETİNKAYA
Yeterlilik Testi Birim Sorumlusu

Tel.: 0312 327 41 81 /1149

e-posta: alp.cetinkaya@tarimorman.gov.tr

Raporu Onaylayan:

Dr. Berrin ŞENÖZ
MÜDÜR

YT Düzenleyici:

ULUSAL GIDA REFERANS LABORATUVAR MÜDÜRLÜĞÜ

Fatih Sultan Mehmet Bulvarı, No:70, 06170,

Yenimahalle – ANKARA

Tel.: 0312 327 41 81

Faks: 0312 327 41 56

e-posta: ugrl@tarimorman.gov.tr

Web: <http://gidalab.tarimorman.gov.tr/gidareferans>

İÇİNDEKİLER

ÖZET	4
1. GİRİŞ	5
2. GİZLİLİK	5
3. TEST MATERYALİ	6
3.1. HAZIRLAMA	6
3.2. HOMOJENLİK VE KARARLILIK	6
3.3. DAĞITIM	7
4. SONUÇLAR	7
5. SONUÇLARIN İSTATİSTİKSEL DEĞERLENDİRMESİ	8
5.1. ATANMIŞ DEĞER	8
5.2. YETERLİLİK STANDART SAPMASI	8
5.3. PERFORMANS DEĞERLENDİRME	9
5.4. KATILIMCI SONUÇLARI VE Z-SKORLARI	9
6. ANALİZ BİLGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	13
7. GÖZLEMLER	16
8. REFERANSLAR	16

TABLolar

Tablo 1. Liyofilize Midye Civa (Hg) analizi yeterlilik testi sonuç özeti	4
Tablo 2. Homojenlik testi verileri ve istatistiksel değerlendirme	7
Tablo 3. Kararlılık testi verileri ve değerlendirme	7
Tablo 4. Özet istatistik değerlendirmesi	10
Tablo 5. Atanmış değer ve yeterlilik standart sapması	10
Tablo 6. $ z \leq 2$ aralığında yer alan z-skoru sayısı ve yüzdesi	10
Tablo 7. Katılımcı sonuçları ve z-skorları	11
Tablo 8. Katılımcı yorumları	13
Tablo 9. Katılımcı analiz bilgileri	13

ŞEKİLLER

Şekil 1. Civa (Hg) z-skorları Histogramı	12

ÖZET

- Liyofilize Midye, Civa (Hg) Analizi Yeterlilik Testi organizasyonunda TS EN ISO/IEC 17043 [1] esas alınmıştır.
- Çevrim için başvuruda bulunan 43 katılımcıya, 10/03/2020 tarihinde katılımcı laboratuvar kodlarının bulunduğu ‘Katılımcı Bilgilendirme Formu’ ile birlikte 25 g test materyali gönderilmiştir. Katılımcılardan test materyalinde yer alan Civa (Hg) elementi için miktarsal olarak sonuç bildirmeleri istenmiştir.
- Katılımcı analiz sonuçları, <http://gidalab.tarimorman.gov.tr/gidareferans> adresinden erişime açılan MİN008 kodlu çevrime özgü ‘MİN008-Analiz Sonuç Bildirim Formu’ ile toplanmıştır. 43 katılımcı analiz sonucu bildirmiştir.
- ISO 13528 Standardına [2] uygun olarak, test materyalinde yer alan Civa (Hg), elementi için atanmış değer (x_{pt}), katılımcılar tarafından bildirilen sonuçlar üzerinden sağlam (robust) istatistiksel yöntem ile belirlenen uzlaşma değeri (consensus value) olarak belirlenmiştir.
- Her bir katılımcı için z-skoru, atanmış değer (x_{pt}) ve yeterlilik standart sapması (σ_{pt}) kullanılarak hesaplanmıştır. Eğer $|z| \leq 2$ ise, sonuç uygun olarak değerlendirilmiştir.
- MİN008 kodlu Liyofilize Midye Civa (Hg) analizi yeterlilik testi çevrimindeki analit TS EN ISO/IEC 17043 standardı akreditasyonu kapsamında değildir.

Liyofilize Midye Civa (Hg) analizi yeterlilik testi sonuç özeti Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1. Liyofilize Midye Civa (Hg) analizi yeterlilik testi sonuç özeti

Analit	Atanmış değer (x_{pt}) (mg/kg)	$ z \leq 2$ skor sayısı	Toplam skor sayısı	% $ z \leq 2$
Civa (Hg)	1,006	41	43	95

1. GİRİŞ

Yeterlilik testleri “TS EN ISO/IEC 17043 Uygunluk Değerlendirmesi-Yeterlilik Deneyi İçin Genel Şartlar” standardında laboratuvarlar arası karşılaştırma yoluyla önceden ortaya konmuş ölçütlere göre katılımcının performansının değerlendirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Yeterlilik testleri, katılımcı laboratuvarların yetkinliğinin bağımsız bir şekilde değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Geçerliliği sağlanmış metotlarla ve iç kalite kontrol unsurları ile birlikte kullanıldıklarında yeterlilik testleri laboratuvar kalite güvencesinin vazgeçilmez bir unsurudur.

Yeterlilik testi sonuçları, bir dış kalite kontrol aracı olarak laboratuvarların deney sonuçlarının kalitesinin güvencesinin teminine olanak sağlarken; rutin analizlerin tarafsız olarak değerlendirilmesini ve çalışmaların teknik gelişimini teşvik eder, geri bildirimlerin elde edilmesine imkan tanır.

UGRL “Ulusal Gıda Referans Laboratuvar Müdürlüğünün Görev Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik”in Laboratuvarın oluşumu ve faaliyet alanları başlıklı 5’inci madde 2’inci fıkrada e bendi hükmüne dayanarak laboratuvarlar arası karşılaştırma/yeterlilik testleri düzenler.

“Gıda Kontrol Laboratuvarlarının Kuruluş, Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esaslarının Belirlenmesine Dair Yönetmelik” ‘in kontroller başlıklı 19’ uncu maddesi 1’ inci fıkrası hükmü gereği laboratuvarların yeterlilik testlerine katılımı zorunlu kılınmıştır.

UGRL tarafından düzenlenen yeterlilik testlerinin hiçbir aşamasında taşeron kullanılmamaktadır.

2. GİZLİLİK

Gizlilik ilkesi doğrultusunda katılımcılar ve sonuçları ile ilgili bilgiler hiçbir koşul altında üçüncü taraflarla paylaşılmamaktadır.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yeterlilik test çevrimine katılımı zorunlu tutulan katılımcılara ait sonuçlar Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü’ne gizli olarak bildirilmektedir.

3. TEST MATERYALİ

3.1. HAZIRLAMA

Yeterlilik test materyalinin hazırlanması için piyasadan temin edilen midye kullanıldı. Midye eti standart çözelti ile zenginleştirilme yapıp blender kullanılarak çekildi. Çekilmiş midye eti liyofilizatör cihazı kullanılarak toz liyofilize midye haline getirildi. Toz liyofilize midye değirmende öğütülüp 500 µm elekten geçirildikten sonra toz karıştırıcıda homojen hale getirildi. Liyofilize midye örneği yeterlilik test materyali kaplarına en az 25 g olacak şekilde aktararak numaralandırıldı. Test materyalleri katılımcılara gönderilecekleri güne kadar oda sıcaklığında muhafaza edildi.

3.2. HOMOJENLİK VE KARARLILIK

ISO 13528 Standardı esas alınarak yeterlilik test materyalinin hazırlandığı gün rastgele seçilen 10 numune, iki tekrarlı olarak analiz edildi. Analizler civa analizörü ile gerçekleştirildi ve homojenlik testi örnekleri tekrarlanabilirlik koşulları altında, tek seferde ve cihazda tamamen rastgele bir sıra ile analiz edildi. ISO 13528 Standardı esas alınarak, homojenlik verileri aykırı değerler açısından Cochran testi ile değerlendirilmiş ve herhangi bir aykırı değer olmadığı tespit edilmiştir. İstatiksel değerlendirme ($s_s \leq 0,3\sigma_{pt}$) homojenliğin yeterli olduğunu göstermektedir. Homojenlik testinden elde edilen veriler atanmış değerlerin hesaplanmasında kullanılmamıştır. Homojenlik verileri ve istatiksel değerlendirme Tablo 2’de verilmektedir.

Kararlılık çalışması, ISO 13528 Standardı esas alınarak, çevrim süresi boyunca test materyalinin maruz kalacağı koşullara göre planlandı. Yeterlilik testi sırasında farklı zamanlarda ikişer örnek iki tekrarlı olarak analiz edilerek, elde edilen sonuçların ortalaması ($\bar{y}$) ile homojenlik verileri ortalaması ($\bar{x}$) arasındaki farka bakılmış ve ($|\bar{x} - \bar{y}| \leq 0,3 \sigma_{pt}$) koşuluna uygunluk değerlendirilmiştir. Kararlılık deneyleri için yeterlilik test materyalinin homojenlik çalışmasının yapıldığı gün başlangıç zamanı (t=1) olarak alındı. Yeterlilik test materyalinin katılımcı laboratuvarlara gönderildiği gün rastgele seçilen iki numune kararlılık test grubu örnekleri olarak belirlendi ve en kötü kargo koşulları dikkate alınarak oda sıcaklığında 5 gün muhafaza edilerek kararlılık deneyinin ikinci zamanı (t=2) olarak alındı. Çevrim süresi sonuna kadar oda sıcaklığında muhafaza edilen diğer örnekler de (katılımcı sonuç son bildirim tarihinden sonra) tekrar analiz edilerek kararlılık testi son zamanı (t=3) verileri ile kararlılık testi tamamlandı. Kararlılığın kontrolü için belirtilen süreler sonunda tekrarlanabilirlik koşulları altında iki tekrarlı analiz yapıldı. Kararlılık deneylerine ait sonuçlar ve istatistiksel değerlendirme ($|\bar{x} - \bar{y}| \leq 0,3 \sigma_{pt}$) Tablo 3’de verilmektedir.

Tablo 2. Homojenlik testi verileri ve istatistiksel değerlendirme Civa (Hg)

ISO 13528'e göre	Civa (Hg) (mg/kg)
Ortalama	1,109
σ_{pt}	0,175
$0,3 \times \sigma_{pt}$ (kritik değer)	0,052
s_x (örnek ort. std. sapması)	0,016
s_w (örnek-içi std. sapma)	0,016
s_s (örnekler-arası std.sapma)	0,010
$s_s \leq 0,3 \sigma_{pt}$	GEÇER

Tablo 3. Kararlılık testi verileri ve değerlendirme Civa (Hg)

	Civa (Hg) (mg/kg)						
	Tekrar_1	Tekrar_2	ort	$ \bar{x} - \bar{y} $	σ_{pt}	kritik değer ($0,3\sigma_{pt}$)	$ \bar{x} - \bar{y} \leq 0,3\sigma_{pt}$
Homojenlik testi t=1			1,109	---	0,175	0,052	---
YTM Kargo İletim Günü t=2	1,127 1,098	1,133 1,058	1,104	0,005	0,175	0,052	GEÇER
Sonuç Son Bildirim Tarihi Sonrası t=3	1,133 1,058	1,085 1,132	1,102	0,007	0,175	0,052	GEÇER

3.3. DAĞITIM

Oda sıcaklığında bulunan YT materyali (liyofilize midye) ağzı kilitli alüminyum kaplara konularak 43 laboratuvara aynı anda gönderildi. Test materyali ile birlikte katılımcı laboratuvar kodlarının bulunduğu 'KATILIMCI BİLGİLENDİRME FORMU' katılımcılara iletildi.

4. SONUÇLAR

Katılımcılardan liyofilize midyede bulunan Civa (Hg) düzeyini tespit etmeleri, sonucu mg/kg olarak 'ANALİZ SONUÇ BİLDİRİM FORMUNA' kaydetmeleri istendi. Yeterlilik testine katılım başvurusu yapan 43 laboratuvarın tamamı sonuç bildirmiştir.

5. SONUÇLARIN İSTATİSTİKSEL DEĞERLENDİRMESİ

Atanmış değer ve atanmış değerlerin standart belirsizliğinin hesaplanması için katılımcı sonuçlarından belirlenen uzlaşma değeri (consensus value) kullanıldı. İletilen sonuçlardan atanmış değer belirlenmeden önce veriler uygunlukları yönünden değerlendirildi. Kaba hata tespiti, birim hatası tespiti, tanımlayıcı istatistik, normal dağılıma uygunluk (Shapiro-Wilk genişletilmiş test) değerlendirmesi yanında görsel inceleme (histogram, noktasal grafik, çekirdek yoğunluk kestirimi vb.) yapıldı. Bu değerlendirmelerin sonrasında tüm sonuçlardan sağlam (robust) ortalama ve sağlam (robust) standart sapma hesaplandı.

5.1. ATANMIŞ DEĞER

Test materyalinde yer alan analit için atanmış değer (x_{pt}) olarak, katılımcılar tarafından bildirilen sonuçlar üzerinden sağlam (robust) istatistiksel yöntem ile belirlenen uzlaşma değeri (consensus value) kullanıldı. Katılımcı sonuçları kullanılarak Huber H15 Proposal 2' ye göre sağlam (robust) ortalama ve sağlam (robust) standart sapma hesaplandı [3].

İlgili analite ilişkin atanmış değerlerin belirsizliği aşağıda belirtilen formüle göre hesaplanmıştır.

$$u(x_{pt}) = 1,25 \frac{s^*}{\sqrt{p}}$$

$u(x_{pt})$: atanmış değerlerin belirsizliği

s^* : sağlam (robust) standart sapma

p : katılımcı sayısı

5.2. YETERLİLİK STANDART SAPMASI

Yeterlilik standart sapması genel model olan Thompson tarafından modifiye edilmiş Horwitz yöntemi ile hesaplandı.

Konsantrasyonu 120 ppb'den büyük analitler için σ_{pt} aşağıdaki eşitlik ile hesaplanmıştır. [4].

$$\sigma_{pt} = \frac{0,02c^{0,8495}}{mr}$$

c : konsantrasyon (atanmış değer), boyutsuz kütle oranı cinsinden ifade edilir.

mr : Boyutsuz kütle oranı (örneğin: 1 ppb = 10^{-9} , 1 ppm = 10^{-6} , % = 10^{-2})

5.3. PERFORMANS DEĞERLENDİRME

Civa (Hg) elementi için her bir laboratuvarın performansı ISO 13528 standardı ile uyumlu olarak z-skoru cinsinden ifade edilmiştir.

$$z = \frac{(x_i - x_{pt})}{\sigma_{pt}}$$

x_i : katılımcı tarafından bildirilen ölçüm sonucu

x_{pt} : atanmış değer

σ_{pt} : yeterlilik standart sapması

z-skoru yeterlilik testi için kabul edilmiş hedef standart sapma ile katılımcıların atanmış değerden sapmalarını kıyaslamaktadır ve aşağıdaki gibi yorumlanmaktadır:

$|z| \leq 2,0$ Uygun

$|z| > 2,0$ Uygun Değil

5.4. KATILIMCI SONUÇLARI VE Z -SKORLARI

Civa elementi için özet istatistik değerlendirmesi Tablo 4' de, atanmış değer ve yeterlilik standart sapması Tablo 5'de, $|z| \leq 2$ aralığında yer alan skorların sayısı ve yüzdesi Tablo 6'da verilmektedir. Katılımcıların '**YETERLİLİK TESTİ ANALİZ SONUÇ BİLDİRİM FORMU-MİN008**' ile beyan ettikleri sonuçlar, z-skorları ile birlikte Tablo 7' de özetlenmektedir ve Şekil 1'de histogram ile gösterilmektedir. Katılımcı laboratuvarlar tarafından bildirilen yorumlar Tablo 8'de verilmektedir.

Tablo 4. Özet İstatistik Değerlendirmesi

Civa (Hg)	
Sonuç sayısı	43
Sonuç aralığı (mg/kg)	0,4311-1,3050
Sonuçların ortancası (mg/kg)	1,010
Sonuçların ortalaması (mg/kg)	0,995
Atanmış değer(mg/kg)	1,006
Sağlam Standart sapma (mg/kg)	0,072
Yeterlilik standart sapması (mg/kg)	0,161
$ z \leq 2$ sonuç sayısı	41
$ z > 2$ sonuç sayısı	2

Tablo 5. Atanmış Değer ve Yeterlilik Standart Sapması

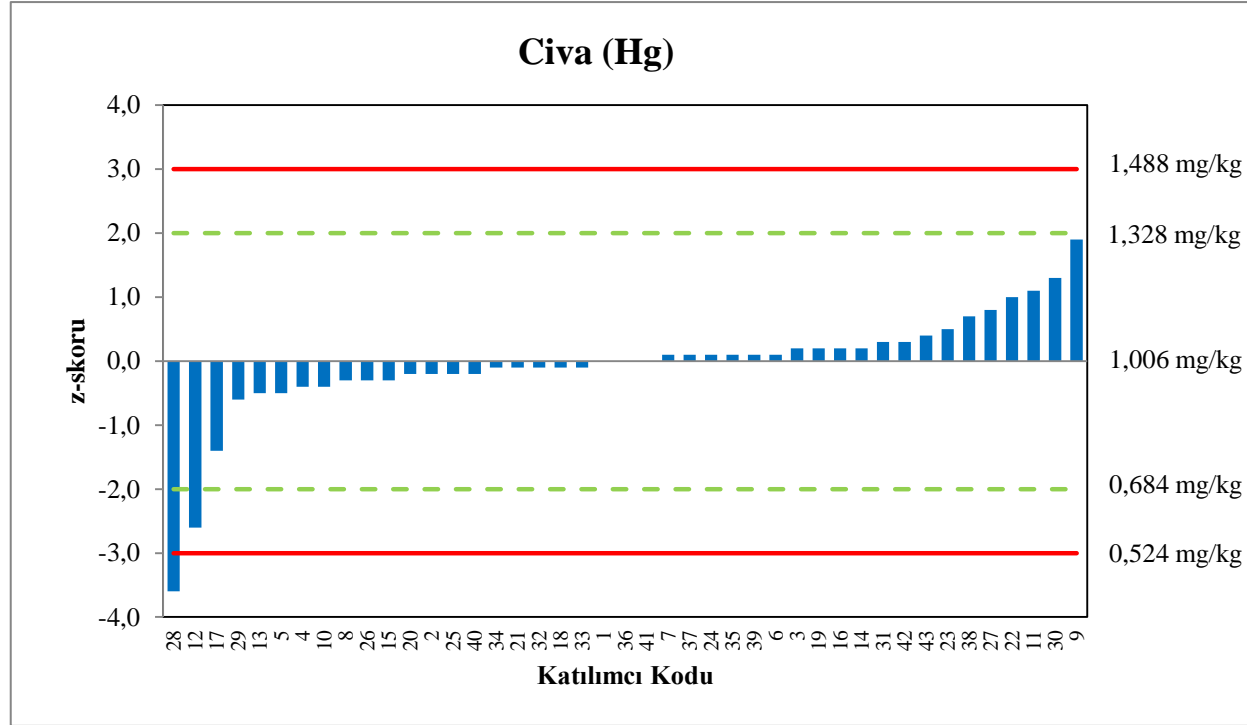
Analit	Veri sayısı (n)	Atanmış değer (x_{pt}) (mg/kg)	Belirsizlik ($u(x_{pt})$) (mg/kg)	Yeterlilik standart sapması (σ_{pt}) (mg/kg)
Civa (Hg)	43	1,006	0,014	0,161

Tablo 6. $|z| \leq 2$ Aralığında Yer Alan z-skoru Sayısı ve Yüzdesi

Analit	$ z \leq 2$ skor sayısı	Toplam skor sayısı	$ z \leq 2$ yüzdesi (%)
Civa (Hg)	41	43	% 95

Tablo 7. Katılımcı Sonuçları ve z-skorumları ($|z| > 2$ aralığında yer alan z-skorumları kırmızı ile işaretlenmiş şekilde gösterilmektedir.)

Lab Kodu	Civa (Hg)		Lab Kodu	Civa (Hg)	
	Atanmış Değer	1,006 (mg/kg)		Atanmış Değer	1,006 (mg/kg)
	Sonuç (mg/kg)	z-skorum		Sonuç (mg/kg)	z-skorum
1	1,004	0,0	23	1,09	0,5
2	0,972	-0,2	24	1,02	0,1
3	1,033	0,2	25	0,975	-0,2
4	0,936	-0,4	26	0,95	-0,3
5	0,933	-0,5	27	1,13	0,8
6	1,021	0,1	28	0,4311	-3,6
7	1,016	0,1	29	0,905	-0,6
8	0,95	-0,3	30	1,215	1,3
9	1,305	1,9	31	1,05	0,3
10	0,94	-0,4	32	0,987	-0,1
11	1,19	1,1	33	0,995	-0,1
12	0,58	-2,6	34	0,983	-0,1
13	0,925	-0,5	35	1,02	0,1
14	1,043	0,2	36	1,01	0,0
15	0,951	-0,3	37	1,018	0,1
16	1,039	0,2	38	1,12	0,7
17	0,778	-1,4	39	1,02	0,1
18	0,99	-0,1	40	0,98	-0,2
19	1,033	0,2	41	1,01	0,0
20	0,97	-0,2	42	1,05	0,3
21	0,984	-0,1	43	1,078	0,4
22	1,167	1,0			

Şekil 1. Civa (Hg) z-skorları Histogramı

Tablo 8. Katılımcı Yorumları

Lab Kodu	Yorum*
23	Katılımcı kodu:23

*Yorumlar, katılımcıların bildirdiği şekli ile verilmektedir.

6. ANALİZ BİLGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

‘YETERLİLİK TESTİ ANALİZ SONUÇ BİLDİRİM FORMU-MİN008’ ile birlikte doldurulması istenen analiz bilgileri katılımcıların tamamı tarafından doldurularak gönderilmiştir. Katılımcıların beyanları doğrultusunda bilgiler özetlenerek Tablo 9’da sunulmaktadır.

Tablo 9. Katılımcı Analiz Bilgileri

Akredite Metot

Evet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
	35	36	37	38	39	40	41	42	43								

Metot Kaynağı

İşletme İçi Metot (in house)	6	10	16	26	40												
Uluslararası Standart Metot	1	2	3	4	5	7	8	9	12	13	14	15	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
	41	42															
Belirtilmemiş	11																

Metot Adı

NMKL 161	11	13																
NMKL 186	1	3	7	8	9	12	14	15	18	19	20	21	24	28	29	30	31	
	32	35	37	41														
NMKL 170	17	25	26	27	36	38	39	42	43									
TS EN 13806	2	22																
BS EN 13806	33	34																
EN 15763	23																	
NMKL 161, NMKL 186	5	40																
J. AOAC Int.2000	10																	
Diğer	6																	
Belirtilmemiş	4	16																

Numune Miktarı (g)

<1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	15	16	17	18	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
	36	37	38	39	40	41	42	43										
0,2-0,5	11																	

Numune Hazırlama

Mikrodalga Yakma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	12	13	14	15	16	17	18	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
	36	37	38	39	40	41	42	43										
Belirtilmemiş	11																	

Numune Hazırlamada Kullanılan Reaktifler

HNO ₃	2	10	14	17	20	22	23	24	25	27	29	31	35	39	43			
HNO ₃ + H ₂ O ₂	3	4	5	8	9	11	12	13	15	16	21	26	28	30	32	33	34	
	36	37	38	40	41	42												
HNO ₃ + HCl+H ₂ O ₂	1	6	7	18	19													

Matriks Düzenlevici (Modifier)

Altın (Au)	8	19	24	30	37												
SnCl ₂	2	17	39														
5M HCL+NaBH	11																
Diğer	9	10	40														
Kullanılmamış	1	3	4	5	6	7	12	13	14	15	16	18	20	21	22	23	26
	27	28	29	31	32	33	34	35	36	38	41	42	43				
Belirtilmemiş	25																

Kullanılan Cihaz

Hidrür Sistem AAS	2	17	22	25	26	33	34	36	38	39	40	42					
AAS	11																
ICP-OES	10	13	16	27	31	43											
ICP-MS	1	3	4	5	6	7	8	9	12	14	15	18	19	20	21	23	24
	28	29	30	32	35	37	41										

Dalga Boyu (nm)

253,7	2	11	17	33	34	36	38	39	40	42							
253,65	22																
253,652	10	13	16	27													
Belirtilmemiş	25	26															
Diğer	31	43															

Kütle (amu)

200	24																
201	3	5	15	32	35	41											
202	7	8	14	19	20	21	23	28									
201,202	18																
Diğer	1	9	29	30													
Belirtilmemiş	4	6	12	37													

Metot LOQ (mg/kg)

≥0,001-<0,01	1 3 6 7 8 9 12 14 17 18 19 22 29 32 33 35 36
	42
≥0,01-<0,1	4 5 10 13 15 16 20 21 23 24 25 27 28 30 31 34 37
	38 40 41 43
≥0,1-<1,0	26 39
Diğer	2 11

7. GÖZLEMLER

Gıdalarda Civa (Hg) analiz yapma ve raporlama yetkisine sahip kamu ve özel laboratuvarların katılımıyla gerçekleşen toplam 43 katılımcıdan oluşan MİN008 çevrim kodlu Liyofilize Midye Civa (Hg) analizi yeterlilik test çevrimi sonuçları incelendiğinde katılımcıların oldukça başarılı sonuç elde ettiği (% 95), sadece iki katılımcının başarısız olduğu görülmüştür.

8. REFERANSLAR

- 1 TS EN ISO/IEC 17043 Uygunluk Değerlendirmesi-Yeterlilik Deneyi İçin Genel Şartlar
- 2 ISO 13528 Statistical Methods For Use in Proficiency Testing By Interlaboratory Comparisons.
- 3 Analytical Methods Committee, Robust statistics–how not to reject outliers. Part 1. Basic concepts, Analyst, 1989, Vol.114,1693-1697.
- 4 Thompson, M., Recent trends in inter-laboratory precision at ppb and sub-ppb concentrations in relation to fitness for purpose criteria in proficiency testing, Analyst, 2000, 125, 385-386.